

SYLLABUS I LËNDËS: Letërsi moderne II

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	<i>Letërsi moderne II</i>
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Studimet themelore
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	Viti i tretë, semestri 6
Numri i orëve në javë:	3
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	Semestri veror/ Universiteti “Ukshin Hoti”– Fakulteti i Filologjisë
Mësimdhënësi i lëndës:	prof. asoc. dr. Teuta Vinca Kafexholli
Të dhënat kontaktuese:	teuta.kafexholli@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Ky kurs u mundëson studentëve njohjen me letërsinë moderne shqipe, pra deceniet e para të shekullit XX, duke përfshirë këtu njohjen e rrymave, individualizmin krijues në letërsinë shqipe, shfaqjen dhe konsolidimin e të gjitha formave letrare, kahjet e mendimit teorik-kritik për problemet e letërsisë, si dhe kulturën nacionale në përgjithësi. Përveç kësaj, studentët do të pajisen me dije dhe shkathtësi, e cila do t’ua mundësojë hulumtimin, analizimin e studimin e pavarur të teksteve letrare.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i lëndës <i>Letërsia moderne</i> është që të t’i njohë studentët me rrethanat historike, politike e shoqërore në të cilat u zhvillua letërsia moderne shqipe. Kjo lëndë do t’u japë studentëve informacionin e duhur për autorët dhe veprat më të rëndësishme të kësaj periudhe si dhe t’i njohë ata me rolin dhe rëndësinë që ka patur letërsia shqipe në deceniet e para të shekullit XX. Gjithashtu ky program ka për syrim që t’i pajisë studentët me njohuri dhe aftësi për interpretimin e veprave më të njohura letrare dhe përfaqësuesit më të denjë të tyre;
Rezultatet e të nxënit:	Gjatë dhe pas përfundimit të këtij kursi, studentët: • përshkruajnë kufinj të hapsinorë – kohor të shtrirjes së letërsisë moderne; • shpjegojnë veçoritë dalluese të gjinive letrare në kuadër të shfaqjes dhe konsolidimit të tyre, si dhe rrymat e mendimit teorik e kritik për letërsinë dhe kulturën shqipe në përgjithësi; • klasifikojnë autorë dhe vepra të ndryshme duke u bazuar në rolin dhe vlerat artistike të tyre; • interpretojnë për çështje të letërsisë së kësaj periudhe me anë të teksteve të ndryshme vlerësuese. • analizojnë vlerat artistike të kësaj periudhe letrare

Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	10	20
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	2	5	10
Kollokfiume, seminare	1	3	3
Detyra të shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	2	5	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	3	3
Projektet, prezantimet, etj	2	8	16
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata të kombinuara, si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore e shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtime idesh, hartime krijuese, vetë hulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit. Varësisht nga tema mund të organizohen dhe realizohen përmes komunikimit interaktiv, ligjërata në modelin klasik, përmes (kompjuterit dhe projektorit) etj. Këto edhe mënyra të tjera të ligjëruarit kërkojnë kushte të mira, si ndriçim në klasë, numri i studentëve të jetë sipas standardit të parapara, të kemi internet dhe elemente të tjera elektronike, të cilat mundësojnë realizimin e koncepteve teorike dhe praktike.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare, detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar që do të jetë me shkrim dhe komunikim. Pikët e vlerësimit: Testi i parë: 1-15 pikë Testi i dytë: 1-15 pikë Prezantim 1-10 pikë Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-10 pikë Testi përfundimtar: 1-50 pikë. Totali: 100 pikë Vlerat e pikëve: 51-60 = 6 61-70 = 7 71-80 = 8 81-90 = 9 91-100 = 10 Studentët me rezultat të përgjithshëm nën 50 pikë nuk mbërrijnë notën kaluese.		

Literatura	
Literatura primare:	Sabri Hamiti, <i>Letërsia moderne shqipe</i> , Shtëpia Botuese Universitare “UET Press”, Tiranë, prill, 2013. Grup autorësh: <i>Historia e letërsisë shqiptare</i> , “Rilindja”, Prishtinë, 1989. Robert Elsie: <i>Historia e letërsisë shqiptare</i> , “Dukagjini”, Pejë, 2011. Teuta Vinca-Kafexholli, <i>Vështrim sinjifikativ i një proze të rrallë</i> , MeshariArtini, Prishtinë, 2021. Teuta Vinca-Kafexholli, <i>Kronotopi në prozën “E madhe është gjëma e mëkatit”</i> , Meshari, Prishtinë, 2014. Teuta Vinca- Kafexholli, <i>Mitrush Kuteli si folklorist dhe poet</i> , Iris, Strugë, 2008.
Literatura shtesë:	Eqrem Çabej, <i>Për gjenezën e literaturës shqipe</i> , në “Studime gjuhësore”, vëllimi V, “Rilindja”, Prishtinë, 1988. Grup autorësh: Gjergj Fishta Sali Bashota, <i>Proza e filleve të modernitetit</i> , PEN Qendra e Kosovës, Prishtinë, 2006. Mendimtarë shqiptarë, <i>Plagët tona</i> , Dijsa, Prishtinë, 2000. Hysen Matoshi, <i>Stilet në letërsinë shqipe ndërmjet dy luftërave botërore</i> , Instituti albanologjik, Prishtinë, 2008. Jorgo Bullo, <i>Magjia dhe magjistarët e fjalës</i> , Dituria, Tiranë, 1998.

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Hyrje në lëndë- Tiparet e letërsisë shqipe të epokës moderne Periudha mes dy luftimeve botërore, lëvizje për shndërrime demokratike në jetën e shoqërisë shqiptar Patosi realist e kritik Përvoja artistike botërore dhe laramania e stileve të përfaqësuesit modern në letërsinë tonë	Përfaqësuesit modern në letërsinë moderne
<i>Java e dytë:</i>	Modernizmi dhe letërsia shqipe Kategoritë përshkruese të modernizmit Format letrare Vetëdija për letërsinë Qarku kulturor e historik	Format letrare, qarku kulturor e historik në peridhën moderne
<i>Java e tretë:</i>	Modernizmi dhe avangarda Ngjashmëritë dhe dallimet Modernizmi dhe vlerat Kategoritë përshkruese Modernizmi i keqkuptuar	Ngjashmëritë dhe dallimet mes avangardes dhe modernes. Fragmente të veprave të ndryshme
<i>Java e katërt:</i>	Lasgush Poradeci Lajmëtar i bashkëkohësisë Lirikat e tij Figura kosmike në poezi Poeti dhe liria Poezitë e dashurisë Vdekja e përjetësia	Lexime dhe analiza të veprave të Lasgush Poradecit

	Testamenti poetik Analizë e poemës “Eskursioni teologjik i Sokratit” “Vallja e Yjeve” “Ylli i Zembrës” “Kamadeva”	
<i>Java e pestë:</i>	Etëhem Haxhiademi Tragjediani më i njohur i viteve `20 dhe `30 Subjektet nga letërsia antike greke, nga rrënjët e historisë shqiptare Subjektet nga historia kombëtare, nga trashëgimia biblike Analizë e tragjedisë “Skënderbeu” Analizë e tragjedisë “Abeli” me shtrirje moralizuese	Lexime dhe analiza të tragjedisë të E. Haxhiademit
<i>Java e gjashtë:</i>	Ernest Koliqi Poezia Tregimet Novelat moderne “Hija e Maleve” “Tregtar flamujsh” ” Pasqyrat e Narçizit” “Gjurmata e stinëve”	Përgatitje për kollokvium
<i>Java e shtatë:</i>	Provimi i parë intermediar	Lexime dhe analiza të veprave të në prozë të Ernest Koliqit.
<i>Java e tetë:</i>	Mitrush Kuteli Jeta dhe vuajtjet e Kutelit në rrugën e tij jetësore: ecje vertikale kuteliane në tri regjimet e Shqipërisë veprimtaria e gjithëmbarshme Poezia Tri tekstet autobiografike Për parathënien “Një fjalë mbi dy shokë e mbi veprën e tyre” Analizë e përmbledhjes poetike “Sulm e lot” Poezitë për jetën apo fund-jetën Veprat me kritikë dhe përkthimet	Lexime dhe analiza të veprave të në fushën e poezisë të Mitrush Kutelit.
<i>Java e nëntë:</i>	Mitrush Kuteli Proza Nismëtar i modernitetit në prozën shqipe Tregimet e rrëfenjat Tema e hakmarrjes, misteri i dashurisë “Vjeshta e Xheladin Beut”, novelë kryevepër e prozës moderne “E madhe është gjëma e Mëkatit” (Tat Tanushi). Mëkatet e Tatës “Net shqiptare” “Ago Jakupi e të tjera rrëfime”	Lexime dhe analiza të veprave të në prozë të Kutelit.
<i>Java e dhjetë:</i>	Migjeni Migjeni, lajmëtarët e bashkëkohësisë Miti për poetin e ri Zë i veçantë i brezit letrar i viteve tridhjetë Toni meditativ në poezitë e tij “Vargjet e lira” dhe struktura e librit: Parathënie e parathënies (si hyrje) Këngët e ringjalljes Këngët e mjerimit	Lexime dhe analiza të veprave të në fushën e poezisë të Migjenit.

	Këngët e përndimit Këngët në vete Këngët e rinisë Këngët e fundit	
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Migjeni Migjeni dhe risitë letrare në prozë Skicat letrare Novelëzat “Novelat e qytetit të veriut”, vepër letrare në prozë Kodi moral i personazhit Fati i femrës në prozat e Migjenit Rrathët tragjik, ankthi dhe vuajtja shpirtërore në prozat e tij	Lexime dhe analiza të veprave të në prozë të Migjenit.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Nonda Bulka Prijëtari i letërsisë sociale Vlerat letrare të prozës së paraluftës Kritik i rreptë i shoqërisë së kohës; prijëtar i letërsisë së angazhuar Nonda Bulka një prej korifjenjve të letërsisë shqipe “Kur qan e qesh bilbili” Toni ironik në tregime dhe skica Kritika letrare mbi veprën e N. Bulkos	Vlerat letrare të prozës së Nonda Bulkës. Analizë dhe lexime fragmentesh.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Haki Stërmilli Jeta dhe krijimtaria letrare Nga fusha e letërsisë dokumentare e autobiografike Trilogjia dramatike “Dibranja e mjerueme”, “Dashuni e besniku”, “Agimi i lumnueshëm” “Sikur t’isha djalë”, roman në trajtën e ditarit Tema sociale dhe mbështetja në ndjeshmëri sociale “Kalorësi i Skënderbeut” Sterjo Spasse Romani i ideve “Nga jeta në jetë- Pse?!” Romani “Pse”, roman social me një shtresim të fuqishëm filozofik Gjona Zavri, krijimi i personazhit medtativ Romani “Aërdita” dhe personazhja misionare në jetën shoqërore të realitetit shqiptar	Lexime dhe analiza të veprave të në prozë të Haki Stërmillit dhe Sterjo Spasses.
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Eqrem Çabej për letërsinë shqipe Arshi Pipa, Esad Mekuli, Mustafa Greblleshi, Qamil Draqini, Thoma Kacori Analizë e veprave letrare	Lexime nga fragmentet e veprave të përfaqësuesve të letërsisë moderne.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Përmbledhje e lëndës, rekomandime për organizimin e provimit. Provimi i dytë intermediar	Përmbledhje e lëndës, rekomandime për organizimin e provimit.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
<i>Studentët duhet t’u përmbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së, rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor. Pritet që secili student të vijë me kohë dhe të marrë pjesë në çdo ligjeratë. Për shkak të natyrës dhe mënyrës së studimit në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim është me rëndësi të veçantë. Studentët janë të obliguar të kenë sjellje të mirë dhe të mbajnë qetësi, si dhe t’i shkyçin telefonat mobilë gjatë ligjëratave.</i>		

